WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASY 5.

- ✓ Zasady szczególne dla przedmiotu: Ocenie podlega nie tylko znajomość nazw i pojęć, lecz także czytanie mapy, stosowanie skali, porównywanie krajobrazów, dostrzeganie zależności środowisko–człowiek oraz prowadzenie prostych obserwacji terenowych.
- ✓ W przypadku uczniów posiadających opinię lub orzeczenie wymagania i sposoby sprawdzania dostosowuje się do ich indywidualnych potrzeb i możliwości.
- ✓ Uczeń: na ocenę dostateczną spełnia wymagania oceny dopuszczającej; na ocenę dobrą spełnia wymagania oceny dostatecznej i dopuszczającej; na ocenę bardzo dobrą spełnia wymagania oceny: dobrej, dostatecznej i dopuszczającej; na ocenę celującą spełnia wymagania oceny: bardzo dobrej, dobrej, dostatecznej i dopuszczającej.

Wymagania na ocenę:

Dział I: Mapy, ukształtowanie terenu, różnorodność krajobrazów Polski. Ocena krajobrazu najbliższej okolicy. Skala mapy.

EFEKT UCZENIA SIĘ: Uczeń czyta legendę, rozpoznaje znaki, kierunki i treść mapy lub planu oraz odnosi ją do obserwowanej przestrzeni.
Uczeń stosuje skalę mapy do obliczania lub szacowania odległości w typowych sytuacjach.

KRYTERIA SUKCESU - po czym można rozpoznać opanowanie umiejętności? Uczeń:
• wyjaśnia rolę tytułu i legendy mapy.
• odczytuje znaczenie znaków punktowych, liniowych i powierzchniowych.
• wskazuje kierunki oraz położenie obiektów względem siebie.
• odnajduje obiekt na mapie i w terenie.
• porównuje plan najbliższego otoczenia z obserwacją terenową.
• rozpoznaje podstawowe sposoby zapisu skali.
• mierzy odległość na mapie.
• oblicza odległość rzeczywistą w typowym przykładzie.
• dobiera jednostkę i zapisuje wynik z oznaczeniem.
• ocenia, czy otrzymana odległość jest realistyczna.

Dopuszczającą **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dostateczną** **ZASTOSOWANIE** **stosuje wykonuje, wykorzystuje**	**Dobrą** **ANALIZOWANIE** **porównuje, porządkuje, wnioskuje**	**Bardzo dobrą** **OCENIANIE** **ocenia, uzasadnia, weryfikuje**	**Celującą** **TWORZENIE** **projektuje, tworzy, modyfikuje**
Z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy związane z legendą, treścią i orientacją mapy,	Samodzielnie wykonuje typowe zadania dotyczące legendy, treści, skali i orientacji mapy; stosuje	Dobiera sposób działania, porównuje informacje lub rozwiązania dotyczące legendy,	Analizuje bardziej złożone przykłady dotyczące legendy, treści i orientacji mapy, skali i odległości,	Samodzielnie i twórczo wykorzystuje skalę i odległość w nowych sytuacjach oraz

skalą i odległością; wykonuje najprostsze zadanie według wzoru i koryguje część błędów po ich wskazaniu.	podstawowe pojęcia, zasady lub procedury i przedstawia wynik w czytelnej formie.	skali, odległości treści i orientacji mapy i formułuje poprawne wnioski w typowych oraz częściowo nowych sytuacjach.	uzasadnia wybór metody lub interpretacji, sprawdza poprawność i świadomie poprawia pracę.	legendę, treść i orientację mapy w nowych sytuacjach; projektuje własne rozwiązanie, pogłębioną interpretację lub projektuje własne rozwiązanie, pogłębioną interpretację lub produkt i przekonująco uzasadnia decyzje.
Dział II: Krajobrazy Polski. Krajobraz wysokogórski, nadmorski, wyżynny, nizinny, pojezierny, wielkomiejski, miejsko-przemysłowy, rolniczy.				
EFEKT UCZENIA SIĘ: Uczeń wskazuje na mapie i rozpoznaje wybrane krajobrazy Polski na podstawie ich charakterystycznych cech.				
KRYTERIA SUKCESU - po czym można rozpoznać opanowanie umiejętności? **Uczeń:** • wskazuje na mapie omawiane krainy geograficzne. • rozpoznaje krajobraz na fotografii, mapie lub w opisie. • wymienia charakterystyczne składniki przyrodnicze i kulturowe. • dobiera przykłady miejscowości, obiektu lub działalności człowieka. • używa poprawnych pojęć geograficznych w opisie.				
Dopuszczającą **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**
Z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy związane z legendą, treścią i orientacją mapy; wykonuje najprostsze zadanie według wzoru i koryguje część błędów po ich wskazaniu.	Z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy związane z legendą, treścią i orientacją mapy; wykonuje najprostsze zadanie według wzoru i koryguje część błędów po ich wskazaniu. Stosuje podstawowe pojęcia, zasady lub procedury i przedstawia wynik w czytelnej formie.	Z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy związane z legendą, treścią i orientacją mapy; wykonuje najprostsze zadanie według wzoru i koryguje część błędów po ich wskazaniu.	Z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy związane z legendą, treścią i orientacją mapy; wykonuje najprostsze zadanie według wzoru i koryguje część błędów po ich wskazaniu.	Z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy związane z legendą, treścią i orientacją mapy; wykonuje najprostsze zadanie według wzoru i koryguje część błędów po ich wskazaniu.

Dział III: Lądy i oceany na Ziemi. Model Ziemi. Wielkie podróże. Klimat: wykresy i mapy klimatyczne.

Dział IV. Krajobrazy na świecie: śródziemnomorski, wilgotny las równikowy, las strefy umiarkowanej, pustynia gorąca i lodowa, step, tajga, tundra, wysokogórski.

EFEKT UCZENIA SIĘ: uczeń charakteryzuje i porównuje wybrane krajobrazy świata, wyjaśniając zależność między położeniem, klimatem, roślinnością i działalnością ludzi.

KRYTERIA SUKCESU - po czym można rozpoznać opanowanie umiejętności? Uczeń: • wskazuje obszar występowania danego krajobrazu na mapie. • odczytuję podstawowe informacje z klimatogramu (opady i temperaturę) • opisuję typową roślinność i zwierzęta. • wyjaśnia co najmniej jedną zależność między klimatem a krajobrazem. • porównuje parę krajobrazów i opisuje przystosowanie ludzi do warunków.

EFEKT UCZENIA SIĘ: uczeń odtwarza na mapie trasy wybranych wypraw i wyjaśnia ich znaczenie dla poznawania świata.

Kryteria sukcesu - po czym można rozpoznać opanowanie umiejętności?
Uczeń: • wskazuje kierunki i najważniejsze etapy wypraw geograficznych. • rozpoznaje podróżnika podając lub opisując trasę wypraw, jego osiągnięcie. • odczytuje informacje z mapy i krótkiego tekstu źródłowego. • wyjaśnia, jak wyprawy zmieniły wiedzę o świecie. • odróżnia fakt historyczno-geograficzny od legendy lub uproszczenia.

EFEKT UCZENIA SIĘ: uczeń wskazuje równik, południki, równoleżniki, półkule, kontynenty i oceany oraz opisuje położenie obiektu.

KRYTERIA SUKCESU - po czym można rozpoznać opanowanie umiejętności? Uczeń: • rozpoznaję równik, południk zerowy, bieguny, zwrotniki i koła podbiegunowe. • określa półkulę, na której leży obiekt, sprawnie posługuje się kierunkami geograficznymi. • wskazuje i nazywa kontynenty oraz oceany. • opisuje położenie kontynentu względem oceanów i innych lądów.

Dopuszczającą **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**	**Dopuszczającą** **ROZUMIENIE** **opisuje, wyjaśnia, podsumowuje**
Z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy związane z: orientacją na mapie i globusie, zależnościami w krajobrazach świata oraz wielkimi odkryciami geograficznymi; wykonuje najprostsze zadanie według wzoru i koryguje część błędów po ich wskazaniu.	Samodzielnie wykonuje typowe zadania dotyczące zależności w krajobrazach świata, wielkich odkryć geograficznych, orientacji na globusie i mapie świata, stosuje podstawowe pojęcia, zasady lub procedury i przedstawia wynik w czystej formie.	Dobiera sposób działania, porównuje informacje lub rozwiązania dotyczące orientacji na globusie i mapie świata, zależności w krajobrazach świata i formułuje poprawne wnioski w typowych oraz częściowo nowych sytuacjach.	Analizuje bardziej złożone przykłady dotyczące orientacji na globusie i mapie świata, zależności w krajobrazach świata, uzasadnia wybór metody lub interpretacji, procedury i przedstawia wynik w czytelnej formie. wnioski w typowych oraz częściowo nowych sytuacjach. sprawdza poprawność i świadomie poprawia pracę.	Samodzielnie i twórczo wykorzystuje orientację na mapie świata i globusie zależności w krajobrazach świata w nowych sytuacjach; projektuje własne rozwiązanie, pogłębioną interpretację lub produkt i przekonująco uzasadnia decyzje.